

A la recerca del sostre casteller

Amb les exhibicions castelleres de les festes majors de Tarragona i Barcelona d'aquesta setmana, la temporada castellera enfilirà l'últim tram. Fins ara s'ha pogut veure la millor primera meitat de temporada des que fa dos segles es començaren a bastir castells.

RUTH CANTON

El final d'aquest mes de setembre i tot l'octubre i novembre prometen emocions fortes, amb força intents de castells de la gamma extra (aquells que estan per damunt del tres i el quatre de nou amb folre), potser castells de nou pisos sense folre i, de ben segur, amb noves temptatives en les construccions de deu pisos. Els Castellers de Vilafranca ja han anunciat que durant l'exhibició de Tots Sants, el seu Dia de la Colla, tornaran a intentar el mastodòntic tres de deu amb folre i manilles, una construcció que el novembre passat carregaven els mateixos "verds" per primer cop a la història. Van ser els Minyons de Terrassa, recordem, els qui només una setmana després, a la plaça Vella de la seva ciutat, es van apuntar aquesta gesta enmig d'un ploviscó d'aiguaneu.

La present temporada castellera ha tingut una mica de tot i no hi ha hagut cap colla, pel que fa a les punteres, que no hagi travessat moments irregulars. S'ha vist molta llenya al costat de grans castells, mentre la passió a les places no ha afluixat, malgrat que algunes de les principals diades (Sant Joan a Valls, Sant Magí a Tarragona, Sant Fèlix a Vilafranca del Penedès...) s'han fet eternes. Per aquest fet, entre les colles s'ha començat a debatre la necessitat de començar puntualment i d'acabar les actuacions a hores raonables, i no pas a les cinc de la tarda com ha passat enguany en més d'un cas.

Els Castellers de Vilafranca han aconseguit liderar la temporada gràcies al domini absolut que han mostrat en dos construccions de la gamma extra: la torre de nou amb folre i manilles i el pilar de vuit amb folre i manilles. Amb aquestes cartes segures els de la capital de l'Alt Penedès van sortir triomfadors de Sant Fèlix. Els Castellers de Vilafranca tenen molt a prop, però, els Minyons de Terrassa i la Colla Vella dels Xiquets de Valls que, tot i que va sorprendre per Sant Joan carregant un cinc de nou folrat, el més matiner de la història, fa més d'un mes que no consolida la línia ascendent que havia apuntat. En qualsevol cas, aquestes tres colles són les úniques que han estat capaces de fer castells de la gamma extra.

Solament altres tres colles han carregat com a mínim una construcció de nou pisos enguany. Es tracta de la Colla Joves Xiquets de Valls, que ha mostrat força regularitat amb castells com el cinc de vuit, dels pletòrics Bordegassos de Vilanova i de la Colla Jove Xiquets de Tarragona que, des de l'última setmana del mes de

juliol, no està gaire fina. Aquest mateix dijous, dia 23, durant l'exhibició de Santa Tecla a Tarragona, aquesta llista es podria engruixir amb els Xiquets de Tarragona, que durant la passada jornada de Sant Magí van completar a la plaça de les Cols, davant la catedral de Tarragona, el primer cinc de vuit de la seva trajectòria.

Pel que fa a les colles grans, no només la Jove de Tarragona no ha estat al nivell que s'esperava. En aquest sentit, els Castellers de Barcelona arriben a la seva festa major amb l'objectiu de tornar a fer castells de nou pisos. De moment ja han anunciat que diven-dres que ve sortiran de quatre de nou amb folre a la plaça de Sant Jaume de Barcelona. També estan treballant la torre de vuit amb folre, el cinc de vuit i el tres de vuit. Els barcelonins, paradoxalment, encara no han estat capaços de fer ni la torre de set ni el tres de vuit a l'hora de tancar aquesta edició. Els Xiquets de Reus, que havien assolit castells de nou pisos de bella estampa ara fa tres anys, tampoc no acaben d'aixecar el cap. Els de la camisa

Pilar de 8 dels Castellers de Vilafranca. Amb aquest castell i la torre de 9, dominen la temporada.

Els Bordegassos ja són colla de nou

La Colla Castellera Bordegassos de Vilanova és la gran triomfadora d'aquesta primera meitat de temporada, després d'haver aconseguit, amb una seguretat admirable, uns registres a l'abast de molt poques formacions, i que han confirmat el seu enlairament cap al selecte grup capdavanter. Els Bordegassos, després de 27 anys d'existència, s'han convertit en colla de nou, amb un bagatge i repertori de castells de vuit darrere que és força difícil per les agrupacions consolidades a l'elit dels castells.

Això dona molta credibilitat als de la camisa groc terrós, i fa preveure que el seu primer tres de nou carregat l'1 d'agost, que va coincidir amb la festa major vilanovina, no serà només la "gran anècdota" de la seva història.

Els Bordegassos ja van donar una

primera campanada l'any 1979, quan van carregar l'aleshores escadusser quatre de vuit. Després, però, durant bona part dels anys vuitanta van haver de resistir una llarga travessia pel desert, de la qual no van sorgir fins l'any 1994, amb la recuperació dels castells de vuit. A partir d'aquí, els Bordegassos han sabut aprofitar el boom casteller per créixer lentament com a colla. Un dels fets determinants per aquesta consolidació ha estat l'adquisició d'un local propi, que ha contribuït notablement a refermar el sentiment de colla important. Però, potser el fet més transcendental ha estat la revolució esdevinguda en el tarannà de la direcció de la colla que, aprofitant el bon nivell tècnic heretat i la resposta de l'afició, ha sabut vendre il·lusió per assolir reptes i donar satisfaccions als castellers.

Després d'haver consolidat aquest any en només dues setmanes el quatre de vuit amb l'agulla al mig, haver descarregat impecablement dos cinc de vuit, haver convertit la torre de vuit en el castell descartat en les grans diades i el pilar de set folrat —per molts el millor actualment al món casteller— en una construcció quotidiana, han arribat els castells de nou. Sembla, doncs, impensable que els Bordegassos no es consolidin a l'elit castellera si saben rendibilitzar els actius de la seva trajectòria, les simpaties que han aconseguit al món casteller i, el que és molt important, el prestigi entre l'afició. El veritable repte que hauran d'afrontar, i ho saben prou bé, és consolidar força camises perquè la tècnica pugui continuar ensenyant la pastanaga cada cop més amunt. J. A. / R. F.

Els Capgrossos folren

Si l'evolució dels Bordegassos aquestes dues últimes temporades castelleres ha generat admiració, l'ascensió fulgurant dels Capgrossos de Mataró ha estat no menys admirable i força més sorprenent, ja que la seva fundació és molt recent, de l'any 1996. Amb menys de quatre temporades castelleres, la colla de la camisa blau marí ha aconseguit uns registres que cap més colla no havia assolit en tan poc temps. A final del 96, els Capgrossos ja van completar un castell de set, el quatre. La seva segona temporada van arribar sorprenentment a la torre de set, construcció que van acompanyar amb castells de la dificultat del quatre de set amb l'agulla al mig i el tres per sota. Ara fa poc més d'un any van confirmar que aspiren a situar-se entre les formacions capdavanteres, descarregant el quatre de vuit. Aquest 1999 s'han convertit en veritables dominadors d'aquest castell, que han elevat en set ocasions. Però la campanada l'han donada durant la festa major mataronina del 25 de juliol, les Santes. En aquesta ocasió van aconseguir descarregar el tres de vuit, que fins llavors se'ls havia resistit; un castell, però, que tot i l'èxit que significa per una colla novella, va quedar totalment eclipsat per una sorprenent torre de vuit amb folre.

En qualsevol cas, si l'actuació de les Santes va introduir els Capgrossos a l'elit de les colles "folrades", el futur que els espera sembla enlluernador. No solament perquè han demostrat un domini precís de la tècnica, sinó perquè compten amb l'element més preuat per les colles: els castellers. Són capaços d'aplegar més de tres-centes camises en plaça pròpia, la qual cosa els fa autosuficients per afrontar nous reptes en un futur immediat. Un cop hagin aconseguit bregar els castellers que suporten els folres, i tenint en compte que tenen plenament consolidat el tronc del quatre de vuit, només el seny evitarà que aquesta mateixa temporada es plantegin el quatre de nou. De fet, no seria tampoc la primera colla que sense tenir consolidada tota la gamma de vuit s'atreveix a llençar-se cap al quatre de nou. En qualsevol cas, el que segurament cal esperar dels mataronins és que intentin aprofundir en la gamma de vuit. Una progressió massa esbojarrada podria acabar amb algun escarment seriós i tenir conseqüències contraproduents, i és que al món casteller proliferen les "llargues travessies pel desert" de colles que s'han destapat com una gasosa remenada. **J. A. / R. F.**

marró avellana no han aconseguit fer aquest any ni un sol quatre de vuit, i sembla que continuen en la seva travessa del desert.

A banda dels Bordegassos de Vilanova, l'altra colla revelació de la temporada són els Capgrossos de Mataró. Així mateix, els Xics de Granollers, sense fer massa soroll, han continuat amb la bona progressió dels últims anys -van estar a punt de coronar, l'Onze de Setembre passat, la seva primera torre de vuit amb folre-, mentre els Castellers de Terrassa han donat petites mostres que poden estar en el camí de la recuperació.

Altres colles tan històriques com ho són els Nens del Vendrell no han passat, de moment, de la torre de set. Pel que fa a les colles més petites n'hi ha, com la Colla Castellera de Figueres, que es va presentar el 1997, o els Castellers de Cerdanyola, nascuts aquest any mateix, que progressen constantment. D'altres, com la Colla Jove de Castellers de Sitges o els Catellers de Castelldefels, semblen estancades.

A banda de les actuacions de la Mercè i Santa Tecla, la temporada encara té per viure la seva traça final amb diades tan importants com la Fira de Santa Teresa (el dia 17 d'octubre al Vendrell), Santa Úrsula (el 24 d'octubre a Valls), la fira de Sant Narcís (el dia 31 d'octubre a Girona), Tots Sants (l'1 de novembre a Vilafranca), la Diada dels Minyons

Com aconseguir les pel·lícules d'EL TEMPS

Subscriptors:

- Demanant-les per telèfon al 902 13 10 25 (o al 00 34 963 535 100 des de fora de l'estat espanyol)

No subscriptors:

- Demanant-les al quiosc
- O bé retallat aquest anunci i enviant-lo a EL TEMPS (Av. Baró de Càrcer, 40. 46001 València) amb les vostres dades (nom, adreça i telèfon)

Preu: 800 ptes. per vídeo + 375 ptes. de despeses de lliurament

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Consell de Mallorca
Cultura i patrimoni

LAUREN
VIDEO HOGAR

EL TEMPS
15

de Terrassa (el 21 de novembre a Terrassa) i la Diada dels Bordegassos (el 28 de novembre a Vilanova i la Geltrú).

I ara Santa Tecla i la Mercè.

Aquest dijous arriba l'actuació de la festa major de Tarragona. La Jove de Tarragona vol fer el primer triplet de l'any mentre que els Xiquets de Tarragona han treballat tant el tres de nou amb folre com el cinc de vuit. Els "matalassers" no descarten el quatre de nou folrat. Per la seva banda, tant els Xiquets del Serrallo com els Castellers de Sant Pere i Sant Pau preparen castells de set i mig. Els primers, però, podrien donar la sorpresa amb el quatre de vuit i els segons amb la torre de set.

Pel que fa a la Mercè, els Minyons podrien intentar dos construccions que mai no han assolit encara, tot i haver-les intentades. Es tracta del quatre de nou amb folre i amb l'agulla al mig i del sostre dels espadats, el pilar de vuit amb folre i manilles. Els Bordegassos, per la seva banda, han preparat un triple màgic, que rubricarien amb el seu segur pilar de set de folre molt reduït. Els Castellers de Barcelona volen aprofitar per reconquerir els castells de nou pisos. Per últim, els Castellers de Sants, que volen demostrar que tenen un lloc a l'exhibició de la Mercè, podrien intentar el seu primer tres de vuit, així com el quatre de vuit i la torre de set.

CARLES CASTRO

La Vella dels Xiquets de Valls fa llenya en el seu intent d'aixecar un 5 de 9. La colla, emperò, va aconseguir aixecar aquesta construcció per Sant Joan, el més matiner de la història.

L'orador dels ocells

M. Rosa Planas Ferrer

L'Orador dels ocells ens ofereix l'entramat d'una de les èpoques més fosques i violentes de la història de Mallorca, el segle XVII. Les lluites entre les diferents bandositats fan que els personatges, tots imaginaris, assoleixin un interès que ultrapassa les coordenades locals.

Editorial Moll
"Tomir", 41

Poemes

Vicent Alonso

Vicent Alonso (Godella, 1948), és professor de la Facultat de Filologia de la Universitat de València, ha publicat els poemaris *Ve'l de claredats* (1983), *Albes d'enloc* (1985), *Ritme de clesidra* (1986) i *Cercles de la mirada*, premi de poesia Ausiàs March 1997.

Universitat de les Illes Balears
"Poesia de paper", 83

L'altre Arnau

Andreu Ribas Valls

L'altre Arnau ha estat l'obra guanyadora del Premi Entorn de Narrativa curta 1998 que convoca la revista *Entorn* de l'Ajuntament de Calvià.

Di7 Edició
"Zitzània", 17

Josep Almirall

Odio els castells

Per sort dels que el disfrutem, el món casteller travessa una època de vitalitat destacable, que només es pot comparar a la del futbol. Qui dubta de la vitalitat del futbol, oi? Però sí que pot sorprendre que equiparem la dels dos fenòmens. Cal deixar de banda les comparacions entre el pes econòmic de totes dues activitats, i hi trobarem més semblances que no pas diferències. Una d'aquestes semblances –potser la més indicativa que els castells travessen uns anys d'apogeu– és que també generen una bona dosi d'odi i rebuig. Es cert que són odis que no s'expressen necessàriament des dels mateixos segments de població (el tòpic deia que són

les mestresses avorrides dels seus homes engegats pel futbol les que odien més aquest esport) i que es basen en icones diferents. Però són odis i mostres de rebuig que tenen les mateixes males cares i les mateixes mostres de fàstic.

Què genera odi i rebuig als castells? Doncs, suposo que les causes deuen ser variades i depenen de segons qui. Però, per la gent que conec que els menysté, tinc la teoria que hi ha qui confon castells amb una imatge rànica de Convergència i Unió, amb "barretinisme", ruralisme i convivències a Cantonigròs ("coses", d'altra banda i que no se'm malinterpreti, que no crec que siguin intrínsecament i objectivament dolentes...). Serien els mateixos que veuen els pastorets, les sardanes, les muntanyes de Montserrat i les caramelles com un llast per la seva expressió de modernitat i d'universalitat, i que –dissimuladament o sense dissimular– se n'avergonyeixen i intenten amagar que són d'un país on tot això hi és i que cal

interpretar-ho, senzillament, com petites mostres d'una societat heterogènia. Per resumir-ho: la mateixa teoria de l'autoodi.

Certament, a les colles hi ha convergents, missaires, barretinaires i "xirucaires", però a la mateixa colla, pit amb esquena i peus amb espatlles, també hi ha la resta del bestiar: socialistes, comunistes, independentistes, espanyolistes, apolítics, ateu i agnòstics; blancs, grocs, negres, mulats... I si ho dividim per oficis: aturats, metges, paletes, obrers, periodistes, forners, camells, pagesos, mestres... Podeu veure, doncs, que els castells no representen res ni ningú en concret i que, com moltes de les coses que passen i es fan a Catalunya, són conseqüència de la interpretació que han fet els catalans de manifestacions que els han vingut de fora. Els castells poden no agradar, poden fer patir i esgarriar!, però no són cap expressió d'integrisme cultural, sinó més aviat una explosió de la vitalitat d'una societat creadora, expressiva i integradora.

Cultura

Llengua catalana a Internet

<http://cultura.gencat.es/llengcat>

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Què diuen els rànquings?

Els quatre rànquings castellers existents actualment, el del diari *Avui*, els de les emissores radiofòniques Catalunya Cultura i Cadena Ser, i el que elabora la Colla Jove Xiquets de Tarragona, que es publica al diari *El Punt* de Tarragona, no s'acaben de posar d'acord sobre quina és la colla que en aquests moments de la temporada lidera el món casteller.

Un dels rànquings més seguits, el del diari *Avui*, dona com a primera colla els Castellers de Vilafranca, mentre que el *Panorama casteller* de Catalunya Cultura dona als Minyons de Terrassa la primera plaça del grup de colles de nou i deu pisos. Els dos rànquings prenen com a base la puntuació de l'última edició del Concurs de Castells de Tarragona, la del 1998. El de l'*Avui*, però, valora els deu millors castells de cada colla, tot i que només puntuen tres construccions de cada tipologia. En el cas del rànquing de Catalunya Cultura, així mateix, es valoren els qua-

tre millors castells de la temporada.

El rànquing que publica el *Punt Diari* dona com a líder la Colla Vella dels Xiquets de Valls i el de la Ser els Castellers de Vilafranca, tot i que aquestes dues classificacions també prenen com a base la puntuació de l'últim concurs tarragoní.

Les deu primeres places de l'últim rànquing de l'*Avui*, publicat el dimarts 14 de setembre, les ocupen, per aquest ordre, els Castellers de Vilafranca, els Minyons de Terrassa, la Colla Vella dels Xiquets de Valls, la Colla Joves Xiquets de Valls, els Bordegassos de Vilanova, la Colla Jove Xiquets de Tarragona, els Xiquets de Tarragona, els Capgrossos de Mataró, els Xics de Granollers i els Xicots de Vilafranca.

El rànquing que publica el diari *El Punt*, edició de Tarragona, s'elabora tenint en compte el millor castell, la millor actuació, els punts totals de tots els castells i la mitjana de punts. D'aquesta manera, les deu millors colles, segons aquest rànquing, són les que segueixen, per aquest ordre: Colla Vella dels Xiquets de Valls, Minyons de Terrassa, Castellers de Vilafranca, Colla Joves Xiquets de Valls, Bordegassos de Vilanova, Colla Jove Xiquets de Tarragona, Xiquets de Tarragona, Capgrossos de Mataró, Xics de Granollers i els Xicots de Vilafranca.

El rànquing de Catalunya Cultura divideix les millors colles en tres grups. El de les colles de set pisos és liderat pels Nens del Vendrell, que van seguits dels Castellers de Lleida i dels Xiquets del Serrallo. El grup de colles de vuit el lideren els Bordegassos —per entrar en el grup de nou cal haver descarregat una construcció de nou pisos—. A continuació hi ha els Xiquets de Tarragona i els Capgrossos de Mataró. Pel que fa al grup de colles de nou i de deu els líders són els Minyons de Terrassa, seguits a un sol punt dels Castellers de Vilafranca i a més distància de la Colla Vella dels Xiquets de Valls.

FRANCESC PARES

Una celebració dels Xiquets de Tarragona. Els rànquings de les deu primeres colles pel que fa a la dificultat dels castells carregats varien segons el mitjà de comunicació, però coincideixen a l'hora de destacar la magnífica temporada que estem vivint.

El rànquing de la Ser, que valora els cinc millors castells de cada colla, ofereix les tretze millors agrupacions del moment. Aquestes són, per aquest ordre: Castellers de Vilafranca, Colla Vella dels Xiquets de Valls, Minyons de Terrassa, la Colla Joves Xiquets de Valls, els Bordegassos de Vilanova, la Colla Jove Xi-

quets de Tarragona, els Xiquets de Tarragona, els Xics de Granollers, els Capgrossos de Mataró, els Castellers de Barcelona, els Castellers de Terrassa, els Castellers de Sants i els Xicots de Vilafranca.

Ramon Francàs
Josep Almirall

Per què teniu por, bisbes de poca fe?

A l'entorn del Congrés: Cristianisme, Església i Societat del segle XXI

Salvador Cabré Puig

Un nou llibre de l'autor de
Diàlegs d'un rector i l'Església del s. XXI

Pròleg de Joan Llopis

*Encara
hi ha cristians
que estimen
l'Església
amb
responsabilitat*

Col·lecció
Temes d' Ara Mateix núm. 16

EDITORIAL MEDITERRÀNIA

Guillem Tell, 15-17, entl. 1a - 08006 Barcelona
Tel. 932 378 665 - Fax 932 372 210 - edit.med@mx3.redestb.es